

STICHTING OIKOS

Jaarverslag 2006

Inhoudsopgave

Inleiding 2

Hoofdstuk 1

Internationale financiële verhoudingen 4

- > Jubilee (Geld maakt WEL gelukkig!) 5
- > Geloofwaardige Economie/
Vorbereiding WCC 6
- > Internationale fiscale gerechtigheid 8
- > Globalisering: Verhalen wereldwijd 9
- > Nederlands Platform Millenniumdoelen 10

Hoofdstuk 2

Milieu en Ontwikkeling 11

- > Duurzaamheid en Gerechtigheid 12
- > Technologie en Ontwikkeling 14

Hoofdstuk 3

Globalisering en Identiteit 16

- > Dialogue for Peaceful Change 17
- > Kenniscentrum Religie en Ontwikkeling 18
- > Migranten & Ontwikkelingssamenwerking/
Ideeënwedstrijd 20
- > Migrantenweek 21
- > Integratie 22

Hoofdstuk 4

oikosXplore 23

- > Manier van aanpak 24
- > Per Project 26

Oikos in de media 28

Medewerkers en Bestuur 29

Financieel overzicht 30

Over Oikos / Colofon 31

A young Black woman is captured in a graceful ballet pose, performing a relevé with her right leg extended horizontally. She is wearing a light pink tutu, white tights, and pointe shoes. Her arms are extended in a classic balletic fashion. The background shows a shanty town with colorful, makeshift buildings under a clear blue sky. The lighting is bright, suggesting late afternoon or early morning. The overall mood is one of hope and resilience.

Jaarverslag 2006 Stichting Oikos

Draagvlak voor integrale ontwikkeling

Voor de Nederlandse ontwikkelingsorganisaties was 2006 een belangrijk jaar. De Minister stelde voor de komende vier jaren de subsidies vast. Veel organisaties die in aanmerking wilden komen voor subsidie van de overheid, hebben hard gewerkt aan een goed onderbouwd plan. Het besluit van de Minister viel voor velen positief uit. Een aantal organisaties kreeg harde tegenvallers te verwerken.

De beslissing van de Minister van Ontwikkelings-samenwerking kwam op een moment waarop er in de maatschappij en politiek veel twijfel werd geuit over de effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking. Daarom stelt de overheid transparantie, efficiency en meetbare effectiviteit voorop. Draagvlakversterking heeft hoge prioriteit gekregen. Organisaties die subsidie van de overheid krijgen, moeten laten zien dat ze in de samenleving geworteld zijn. Zichtbaar en meetbaar: 25% van het budget dient vanuit de samenleving zelf te komen.

Deze nadruk op een sterk draagvlak is welkom. Transparantie in de bedrijfsvoering, efficiency bij de ondersteuning van ontwikkelingsprojecten en een objectieve beoordeling of de inzet ook echt

effect heeft, zijn daarbij belangrijk. De samenleving heeft recht op een zorgvuldige besteding van haar giften en belastinggelden.

Toch heeft de grote nadruk op efficiency en vooral op meetbare effectiviteit ook een schaduwzijde. Niet alleen worden de allerarmsten en hun eigen organisaties zo steeds meer van hulp uitgesloten omdat zij op het gebied van projectmanagement en projectrapportage niet kunnen voldoen aan de hoge eisen, maar het is ook de gedachte daarachter die zorgen baart. Het lijkt erop dat er in de rijke landen vanuit wordt gegaan dat de ontwikkeling van bevolkingsgroepen in ontwikkelingslanden door ons kan worden bepaald en gestuurd. En dat onze financiële inzet in alle gevallen tot

zichtbare resultaten zou leiden. Op project-niveau zijn de resultaten vaak wel zichtbaar, maar we kunnen nooit de bewering hard maken dat dankzij de Nederlandse ontwikkelingshulp het aantal armen met een bepaald percentage is verminderd. Bij ontwikkeling spelen veel meer factoren een rol; de ontwikkelingen op de internationale markt, klimaatverandering, binnenlandse politieke ontwikkelingen, sociaal-psychologische factoren en de onderlinge interacties tussen deze processen kunnen ingrijpende gevolgen hebben voor de ontwikkeling van een bevolkingsgroep.

Om de samenhang en sturing tussen deze factoren te beschrijven werd door opeenvolgende Nederlandse ministers van ontwikkelingszaken het begrip “ownership” gebruikt. Iedereen mag zelf bepalen wat vooruitgang is, volgens zijn of haar eigen sociale en culturele tradities, waarden en normen. Het lijkt echter nog niet zo eenvoudig om “ownership” ook in de praktijk toe te passen. Hoe de nationale en internationale overheden omgaan met het schuldenprobleem staat op gespannen voet met “ownership”. Binnen het internationale maatschappelijk middenveld van ondermeer ngo’s, bedrijven en wetenschappelijke instituten lijkt financieel overwicht en stilzwijgend paternalisme ten opzichte van ontwikkelingslanden nog te vaak de overhand te hebben. Deze dominantie van overheden en het maatschappelijk middenveld wrekt zich misschien nog wel het meest op microniveau, waar de armsten in deze samenleving juist geholpen hadden moeten worden. Robert Chambers van het Institute of Development Studies (Sussex) heeft op basis van een groot aantal praktijkstudies aangetoond, dat het wel degelijk mogelijk is armen zelf het heft in handen te geven. En als dat gebeurt komt het de effectiviteit en efficiency ten goede.

Wat kan dan nog worden verwacht van ontwikkelingszaken? Integrale ontwikkeling kan omschreven worden als het tegendeel van

de vicieuze cirkels van armoede, geweld en milieuontwikling waarvan nu vaak sprake is. Integrale ontwikkeling vindt plaats door positieve en dynamische interactie van omgevingsfactoren en menselijke factoren in de betrokken samenleving.

Oud-minister Jan Pronk zei in de Evert Vermeer Lezing 2007: “Ontwikkelingshulp heeft van het begin af aan een katalyserende functie gehad: door iets extra’s van buitenaf in te brengen, processen binnen een samenleving helpen op gang te komen, deze te versnellen, aan te vullen, bij te buigen en te verduurzamen.”

De gedachte dat ontwikkeling een complex veranderingsproces is van een *andere* samenleving, waaraan wij hooguit een steentje mogen bijdragen, vraagt om een bescheiden houding en gedegen kennis van zaken. Het is daarom buitengewoon riskant om vanuit Nederland te zeggen welke processen in een bepaald ontwik-

kelingsland leiden tot goede samenhang tussen economische en maatschappelijke vooruitgang, duurzaamheid, vrede en gerechtigheid.

Draagvlak vraagt educatie

De bescheiden en deskundige houding die van Nederland wordt gevraagd, vergt ook een behoorlijke inzet op het terrein van ontwikkelingseducatie. Het is daarom verontrustend dat juist educatie haar centrale rol in draagvlakversterking onder de Nederlandse bevolking lijkt te hebben verloren. In plaats van educatie zijn twee andere tendensen zichtbaar. Ten eerste beginnen steeds meer kleine, nieuwe particuliere organisaties met het geven van ontwikkelingshulp. Het grote voordeel van deze nieuwe initiatieven is dat ze vaak plaatselijk geworteld zijn en er daardoor in slagen om nieuwe groepen uit de Nederlandse bevolking erbij te betrekken. Het nadeel is dat deze organisaties

vaak de ervaring en deskundigheid missen om die eerder genoemde integrale ontwikkelings samenwerking te realiseren. Vaak worden dezelfde fouten gemaakt die de gevestigde organisaties met vallen en opstaan hebben moeten afleren.

Een tweede tendens is dat de grotere organisaties noodgedwongen overstappen van ontwikkelingseducatie op het uitvoeren van fondsenwervingscampagnes. Deze campagnes dienen de verworteling in de samenleving, zichtbaar gemaakt door financiële bijdragen, te versterken. Deze campagnes vragen, zeker in het huidige mediatijdperk, om een snelle, kort geformuleerde boodschap met een hoog 'aibaarheidsgehalte'. Tegen beter weten in ontkomen fondswervende campagnes niet aan de inzet van 'zielige beelden'. Ongewild wordt

daarmee het traditionele beeld van ontwikkelingshulp versterkt. En dat terwijl juist op dit moment ondersteuning voor het complexe proces van integrale ontwikkeling nodig is en steeds meer mensen ontvankelijk zijn voor de boodschap dat een integrale aanpak van ontwikkelingssamenwerking van levensbelang is.

Betrokken en geïnformeerd

De sterke betrokkenheid van Nederlanders bij ontwikkelingssamenwerking is een groot goed. De projecten van Oikos zijn gericht op het versterken, maar ook op het verdiepen van die betrokkenheid. Oikos werkt aan een geïnformeerd draagvlak voor ontwikkeling met nadruk op die voorwaarden, die vanuit *hier* gerealiseerd moeten worden zodat in ontwikkelingslanden meer ruimte voor integrale ontwikkeling ontstaat.

Enkele voorbeelden. In het project 'internationale fiscale gerechtigheid' wordt gezocht naar nieuwe vormen van internationale belastingen. Zoals in Nederland de hulp aan armen is uitgegroeid tot sociale zekerheid, zouden internationale belastingen op den duur de traditionele ontwikkelingshulp kunnen vervangen. In het project 'duurzaamheid en gerechtigheid' is de vraag aan de orde hoe economische vooruitgang en armoedebestrijding in ontwikkelingslanden kunnen worden verwezenlijkt zonder dat daarmee natuur en milieu overbelast worden. Dit kan niet zonder kritisch naar ons eigen economisch beleid en onze levensstijl te kijken. In de projecten rond migranten en ontwikkeling krijgt de positieve rol die migranten kunnen spelen om internationale samenwerking te versterken alle aandacht. In het Kenniscentrum Religie & Ontwikkeling wordt de betekenis van religie voor ontwikkeling centraal gesteld. In het project 'Dialogue for Peaceful Change' trainen we mensen uit verschillende landen in conflictpreventie en conflictoplossing. In deze en andere projecten komen de verschillende aspecten van integrale, coherente ontwikkeling aan de orde.

Oikos kan dit werk niet doen zonder de samenwerking met een groot aantal partners. Deze partners zijn soms ontwikkelingsorganisaties, soms kerken en vaak ook particuliere fondsen. Dankzij de steun van velen, heeft Oikos zich in 2006 opnieuw kunnen inzetten voor rechtvaardige, vreedzame en duurzame internationale verhoudingen en ontwikkeling.

Piet Terhal, *voorzitter*
Hielke Wolters, *directeur*

Internationale financiële verhoudingen

Geld maakt WEL gelukkig!

→TITEL PROJECT Jubilee campagne en jongeren / Geld maakt WEL gelukkig!→DOELSTELLING Jongeren bij het thema schulden betrekken→LOOPTIJD 2006→PARTNERS Jubilee Nederland→SUBSIDIEGEVERS ICCO, Jubilee Nederland→WEBSITE www.geldmaaktwelgelukkig.com

Schuldkwijtschelding werkt! Het geld dat daardoor vrijkomt kan worden geïnvesteerd in onderwijs, voedselvoorziening en schoon drinkwater. Geld maakt dus wél gelukkig. Dat was de boodschap van de jongerencampagne die oikosXplore in 2006 uitvoerde in samenwerking met Jubilee Nederland. Het totaalconcept Geld maakt WEL gelukkig! bestond uit een onderzoeksreis, een e-game, workshops en een festivaltour.

Deze campagne was een logisch vervolg op de *WE OWE THEM* campagne van twee jaar geleden. Op de vragen die toen gesteld werden over de besteding van het vrijgekomen geld na schuldkwijtschelding zijn inmiddels antwoorden gekomen door diverse onderzoeken. Het geld blijkt in een groot aantal landen zeer effectief te zijn ingezet voor armoedebestrijding. Een aantal studenten ging in het kader van de *Geld maakt WEL gelukkig!* campagne zelf op onderzoek uit in Ghana.

De acht studenten bezochten het Ghanese Ministerie van Financiën, spraken met diverse ngo's en bekeken verschillende ontwikkelingsprojecten. Na terugkeer in Nederland zochten de deelnemers als echte ambassadeurs van schuldkwijtschelding de publiciteit met hun bevindingen. Zo verscheen in Spits! een artikel over de reis en de positieve gevolgen van schuldkwijtschelding. Daarnaast verzorgden de deelnemers tal van lezingen en debatavonden. Het verslag *Van Schuld naar Dorpschool* werd tijdens het Flevo Festival aan Minister van Ardenne overhandigd.

Festivaltour

Op 5 mei werd de *Geld maakt WEL gelukkig!*-campagne officieel gelanceerd op het podium van het Bevrijdingsfestival in Den Bosch. De festivaltour leidde een enthousiast team van vrijwilligers langs acht zomerfestivals. Met een mooi vormgegeven stand en *flashy gadgets* werden ongeveer 16.000 jongeren bereikt. De festivalbezoekers konden op een kraskaart een vraag over schuldkwijtschelding beantwoorden. Met het goede antwoord konden extra *credits* verdiend worden voor het spelen van de e-game op de website www.geldmaaktwelgelukkig.com.

Kimbanda

In de e-game werd de bezoeker van de website op een leuke manier in aanraking gebracht met het thema schuldkwijtschelding. In het spel stond het fictieve land Kimbanda centraal. Ook in de workshops stond Kimbanda symbool voor landen met een torenhoge schuldenlast. De workshop *Kimbanda Reloaded* was het vervolg op *De schuld van Kimbanda* uit 2004, waarin de deelnemers vergaderden over de vraag of *Kimbanda* schuldkwijtschelding zou moeten krijgen. In de nieuwe workshop zijn de schulden van Kimbanda kwijtgescholden, maar moeten de deelnemers het eens zien te worden over de besteding van het vrijgekomen geld. Aan de workshop *Kimbanda Reloaded* hebben ruim 250 studenten deelgenomen. ∞

JUBILEE NEDERLAND

Oikos maakt deel uit van de stuurgroep van Jubilee Nederland en huisvest het secretariaat. Daarnaast richt Oikos zich op de zogeheten 'odious debts' of schandelijke schulden. In 2006 heeft Oikos een expertmeeting georganiseerd rond dit thema. Jubilee Nederland zal deze thematiek nu in haar jaarplannen opnemen.

Economische globalisering & de kerk

→TITEL PROJECT Economie als zingeving / Globalisering in dienst van het leven / Voorbereiding (en nabeschuiving) Assemblée WCC Porto Alegre →DOELSTELLING Kerken en kerkelijke groepen betrekken bij (internationale) kerkelijke discussie over gevolgen van economische globalisering →LOOPTIJD 2006–2008 →PARTNERS Kerk in actie, PKN en DISK →SUBSIDIEGEVERS Kerk en Wereld, Kerk in Actie, PIN, Steunstichting Evangelie en Industrie Gelderland →WEBSITE www.geloofwaardige-economie.nl

Kerken kunnen hun ogen niet sluiten voor wat er in de wereld gebeurt. Oikos wil parochies en gemeentes, kerkgenootschappen en de wereldwijde kerkverbanden dan ook stimuleren om het gesprek aan te gaan over negatieve effecten van economische globalisering. Die negatieve effecten treffen niet alleen de mensen in ontwikkelingslanden, maar ook het milieu. In 2006 heeft Oikos diverse projecten ontwikkeld en uitgevoerd rond economische globalisering. Naar aanleiding van de 9e Assemblée van de Wereldraad van Kerken organiseerde Oikos drie bijeenkomsten en verzorgde enkele publicaties. Het programma 'Werken aan een Geloofwaardige Economie' wil de discussie op gang brengen over zowel de effecten van globalisering als over de maatschappelijke verantwoordelijkheid van kerken en kerkleden.

GELOOFWAARDIGE ECONOMIE

Kerken uit alle delen van de wereld riep op tot bezinning op de economische globalisering. De effecten van globalisering zijn over de hele wereld voelbaar, maar vooral ontwikkelingslanden worden zwaar getroffen door de negatieve gevolgen.

In reactie op de oproep van de kerken, hebben Oikos, PKN/Kerk in Actie en het landelijk bureau DISK in 2006 het initiatief genomen voor het oecumenisch programma 'Werken aan een Geloofwaardige Economie'. Onder de titel 'Economie in dienst van het leven' ontplooit Oikos al langer activiteiten op het terrein van geloof en economie, in het kader waarvan onder meer inleidingen worden verzorgd. De drie organisaties achter 'Werken aan een Geloofwaardige Economie' willen kerken, kerkelijke

groepen en kerkleden in Nederland helpen bij het bepalen van een positie ten opzichte van economische globalisering.

Het programma bestaat uit zes zelfstandige projecten, die elk door één of meer van de deelnemende organisaties wordt uitgevoerd. Oikos is betrokken bij drie projecten. Daarnaast is Oikos verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan plaatselijke gemeentes en parochies. Een speciale website is eind 2006 gelanceerd ter ondersteuning van de diverse projecten.

Met het project *Europa in Nederland* wil Oikos aan de hand van de EU-dienstenrichtlijn mensen bewustmaken van de invloed van de Europese Unie op het dagelijkse leven. Daarbij komt aan de orde wat de rol van de kerken daarin

kan zijn en of zij invloed kunnen uitoefenen op de Nederlandse regelgeving rondom deze dienstenrichtlijn. Speciaal voor jongeren wordt het project *Economische globalisering en jongeren* uitgevoerd. Hierin staat de uitwisseling centraal van ervaringen met globalisering tussen jongeren in Nederland en jongeren wereldwijd.

In het project *Maatschappelijke Verantwoordelijkheid van Kerken* worden ervaringen van plaatselijke kerken met bepaalde maatschappelijke thema's verzameld en besproken tijdens diverse bijeenkomsten en op een conferentie. De vraag die hierbij centraal staat is welke maatschappelijke verantwoordelijkheid kerken hebben en hoe ze daar vorm aan kunnen geven. Voor het gesprek hierover zal Oikos materiaal ontwikkelen, waarbij ook ingegaan wordt op de vraag hoe je dit onderwerp bespreekbaar kunt maken in de kerk. Daarnaast zal in 2008 een essaywedstrijd over dit thema worden georganiseerd, waarin economie- en theologiestudenten hun visie op een geloofwaardige economie kunnen geven.

VOORBEREIDING ASSEMBLEE WERELDRAAD VAN KERKEN

Van 14 tot 23 februari 2006 werd in Porto Alegre de 9e Assemblee van de Wereldraad van Kerken gehouden. Oikos heeft vanwege het grote belang van deze oecumenische bijeenkomst in Nederland diverse activiteiten opgezet. Oikos wilde daarmee in Nederland aandacht genereren voor de verhalen van gelovigen uit andere delen van de wereld. Op de Assemblee kon deze groep haar stem laten horen, bijvoorbeeld over hoe zij in hun leven te maken hebben met economische globalisering.

Oikos was nauw betrokken bij de vergaderingen die de Raad van Kerken organiseerde voor de officiële gedelegeerden (zowel als gast of als bezoeker) van de Assemblee. Tijdens deze bijeenkomst konden zij met elkaar praten over de

Assemblee en plannen maken om in Nederland publiciteit te geven aan de Assemblee. Samen met respectievelijk de Friese Raad van Kerken en de katholieke Vereniging voor Oecumene organiseerde Oikos op 27 januari twee gelijktijdige voorbereidingsbijeenkomsten voor geïnteresseerden in Meppel en Breda. Tijdens de bijeenkomsten spraken ongeveer 150 mensen met elkaar over de agenda van de Assemblee en luisterden naar lezingen van onder anderen Ds. Wies Houweling en Dr. Albert van den Heuvel.

Tijdens de Assemblee in Porto Alegre werd uitvoerig gesproken over gerechtigheid en duurzaamheid. Twee documenten lagen hieraan ten grondslag: 'AGAPE' en 'Caring for Life'. Oikos heeft deze belangrijke documenten (met de hulp van een aantal vrijwilligers) vertaald en gebundeld uitgegeven onder de titel 'Porto Alegre 2006: Op weg naar gerechtigheid en duurzaamheid'. De publicatie is onder meer verspreid tijdens de voorbereidingsbijeenkomsten.

Na afloop van de Assemblee in Porto Alegre heeft Oikos samen met de Amsterdamse Raad van Kerken een landelijke terugkombijeenkomst georganiseerd op 24 maart. Tijdens workshops konden de afgevaardigden vertellen over hun ervaringen in Porto Alegre. De 120 deelnemers stelden een groot aantal aanbevelingen vast voor de Raad van Kerken. Zo zijn de deelnemers van mening dat er een Nederlandse monitorwerkgroep moet worden ingesteld die de thema's van de wereldoecumene verbindt met kerken en instellingen in Nederland. Deze werkgroep zou dan tegelijkertijd ook lokale Nederlandse thema's moeten inbrengen bij de Wereldraad van Kerken. Oikos publiceerde na afloop het verslag 'De andere wereld van Porto Alegre: de oogst van de 9e Assemblee van de Wereldraad van Kerken', waarin de belangrijkste inleidingen, liederen, aanbevelingen en andere teksten uit de vier bijeenkomsten zijn opgenomen.

Eerlijke belastingen

→TITEL PROJECT Internationale fiscale gerechtigheid →DOELSTELLING Publieke en politieke aandacht voor de financiering van de Millennium Development Goals (MDG's) →LOOPTIJD 2004–2006 →SUBSIDIEGEVERS NCDO →WEBSITE www.taxjustice.nl

Jaarlijks verdwijnen miljarden dollars uit ontwikkelingslanden, zonder dat iemand het tegen kan houden. Niet alleen vertrekken corrupte regeringsleiders met koffers vol geld, maar ook multinationals weten hun winsten weg te sluizen naar belastingparadijzen. Oikos streeft naar rechtvaardige belastingen en heeft om dit te kunnen bereiken samenwerking gezocht met financiële experts en diverse ontwikkelingsorganisaties. Dit netwerk voert ook campagne voor het invoeren van internationale belastingen als de valutatransactiebelasting.

Oikos ziet in de valutatransactiebelasting een goede mogelijkheid om extra inkomsten te genereren voor de financiering van internationale taken zoals armoedebestrijding. Bij de valutatransactiebelasting wordt een zeer kleine belasting geheven op alle valuta's die internationaal verhandeld worden. In 2006 heeft Oikos bijeenkomsten van het Europese netwerk rond de valutatransactiebelasting ENCTT bijgewoond en deelgenomen aan diverse internationale conferenties en expertmeetings. Tijdens een internationale ministerstop in Parijs over alternatieve financieringsmogelijkheden voor ontwikkeling werd serieus gepraat over internationale belastingen en werd besloten om de volgende ministerstop te wijden aan de valutatransactiebelasting.

Tax Justice Network

Na de enthousiaste reacties op de conferentie 'Hoe komt ontwikkeling aan d'r tax?' heeft Oikos lobbygesprekken gevoerd met zowel politici als maatschappelijke organisaties. Met toonaangevende politici als Bert Koenders, Diederik Samsom, Kees Vendrik en Pieter Omtzigt werd constructief gesproken over de noodzaak van rechtvaardige belastingen. Met diverse maatschappelijke en ontwikkelingsorganisaties werd gesproken over de mogelijkheid om te komen tot de oprichting van een gezamenlijk netwerk. In de loop van het jaar heeft Oikos samen met Oxfam Novib, SOMO, Attac en TNI besloten tot

de oprichting van het Tax Justice Network. Met andere organisaties wordt nog overleg gevoerd over samenwerking binnen dit netwerk dat in mei 2007 van start zal gaan.

Belastingparadijzen

Zolang kapitaal op grote schaal uit ontwikkelingslanden verdwijnt, zal ontwikkelingshulp maar beperkt effect hebben. Daarom is het van groot belang dat het lek wordt gedicht. Belastingparadijzen zullen moeten worden aangepakt en de belastingcompetitie moet aan banden worden gelegd. Doordat internationale bedrijven in ontwikkelingslanden zo weten te onderhandelen dat ze geen belastingen hoeven te betalen, lopen de armste landen veel inkomsten mis, die ze anders voor bijvoorbeeld

onderwijs of gezondheidszorg hadden kunnen gebruiken. De kapitaalvlucht en witwaspraktijken die wereldwijd verstrekende gevolgen hebben, schaden ook de Nederlandse economie. Na verschijning van het SOMO-rapport 'The Netherlands: a tax haven?' ontstond er brede verontwaardiging over het Nederlandse beleid dat grootscheepse witwaspraktijken mogelijk maakt. Naar aanleiding van het wetsvoorstel 'Werken aan winst' heeft het Tax Justice Network in oprichting een brief gestuurd naar de Eerste Kamer. Naar aanleiding hiervan zijn meerdere Kamervragen gesteld.

Walking together

→TITEL PROJECT Globalisering CWM→DOELSTELLING Kerken over de hele wereld krijgen inzicht in de effecten van globalisering op verschillende lokale en nationale situaties en ontwikkelingen op basis daarvan mogelijkheden voor wederzijdse ondersteuning→LOOPTIJD 2003–2006→PARTNERS Council for World Mission→SUBSIDIEGEVERS Council for World Mission

Walking together in an era of Globalisation. Dertig kerkelijke gemeenschappen over de hele wereld hebben twee jaar lang met elkaar opgetrokken in dit tijdperk van globalisering. Zij wisselden ervaringsverhalen uit over de gevolgen van globalisering voor hun eigen leven. Oikos schreef voor de Council for World Mission (CWM) een handboek voor deze kerken en organiseerde een conferentie waarop dit project werd geëvalueerd.

In het project ‘Walking together’ vormen vijf kerken, verspreid over de vijf continenten, een zogeheten *information circle*. Op dit moment zijn vier van deze informatiekringen actief. Deze groep onderhouden contact met elkaar via e-mail. Ze vertellen elkaar verhalen, en wisselen teksten uit de Bijbel en liedteksten met elkaar uit. Op die manier worden de leden van de informatiekringen in de gelegenheid gesteld om hun ervaringen met globalisering uit te wisselen. Tijdens een conferentie in Nederland ontmoeten leden uit deze kringen elkaar voor de eerste keer in levende lijve. Naast het samen zingen en verhalen uitwisselen, evalueerden ze samen de methode die ze de afgelopen jaren gebruikten.

Narratieve methode

De narratieve methode laat mensen verhalen vertellen over hun eigen leven. Deze verhalende methodiek biedt een unieke mogelijkheid om van mensen uit de eerste hand te horen hoe zij globalisering ervaren. Zo komt bij dit project de beleving van mensen in beeld, terwijl dat bij een analytische invalshoek vaak uit beeld verdwijnt.

Zonder de concrete inbreng van mensen uit ontwikkelingslanden zal de analyse vaak gekleurd zijn door een persoonlijke ideologie. Bij ‘Walking together’ begint het allemaal met het luisteren naar de ervaring van mensen. Daarna kunnen de verzamelde ervaringen als basis dienen voor analyse en actie.

Internationale Oecumene

De methode zal de komende jaren nog wel worden verfijnd. Naast e-mail zullen sommige kringen gebruik gaan maken van post, omdat dit beter werkt voor kerken in afgelegen gebieden. Elke informatiekring heeft tijdens de conferentie onderlinge afspraken gemaakt over hoe ze in de komende jaren nog beter met elkaar kunnen optrekken. De deelnemers vertrokken na een week enthousiast en toegerust, vastbesloten om actief bij elkaar betrokken te blijven. Het project ‘Walking together’ is een unieke vorm van internationale oecumene. De oecumene beperkt zich in dit project niet tot gesprekken tussen kerkleiders, maar brengt juist plaatselijke kerken met elkaar in contact. ∞

Stand up against Poverty!

→TITEL PROJECT MDG-campagnesecretariaat →DOELSTELLING Het Nederlands Platform Millenniumdoelen wil dat de Nederlandse regering woord houdt en zich maximaal inzet voor de millenniumdoelen →LOOPTIJD 2005–2006 →PARTNERS 41 verschillende ontwikkelingsorganisaties →SUBSIDIEGEVERS Partners →WEBSITE www.maakhetwaar.nl

Op 15 en 16 oktober stonden wereldwijd 23,5 miljoen mensen op tegen armoede. Ook in Nederland deden op verschillende plaatsen in het land grote groepen mensen mee aan de actie 'Stand up against poverty'. Deze actie werd ondersteund door het Nederlands Platform Millenniumdoelen. Het platform, waar Oikos het secretariaat van voert, heeft verder in 2006 een grote campagne voorbereid voor 2007. Want in dat jaar zijn we halverwege het jaar 2000 en 2015, de periode waarin de millenniumdoelen gehaald moeten worden.

Dat we de millenniumdoelen ook echt zullen verwezenlijken voor 2015 is nog steeds geen uitgemaakte zaak. Op vele terreinen en in vele landen lijkt de realisering van de ontwikkelingsdoelen nog erg ver weg te zijn. Hier zijn verschillende oorzaken voor aan te wijzen. Zo heeft de stijging van de olieprijs een uiterst negatief effect op armoedebestrijding. Maar ook het feit dat tientallen landen zich nog steeds niet houden aan hun belofte om 0,7% van het BNP aan ontwikkelingssamenwerking te besteden, zorgt ervoor dat miljoenen mensen in armoede moeten blijven leven. Het Nederlands Platform Millenniumdoelen zal de nieuwe Nederlandse regering blijven stimuleren om alles te doen wat ze kan om in de internationale arena te pleiten voor meer ontwikkelingshulp en schuldenkwijtschelding.

Stand up!

In Nederland stonden op 15 oktober in Hotel Arena honderden mensen tegelijk op om te luisteren naar een verklaring over de millenniumdoelen. Tijdens het voorlezen van de verklaring was het adembenemend stil in de Kerkzaal van Hotel Arena, alle aanwezigen hoorden hoe Cindy Pielstroom de verklaring voorlas: "Wij vinden het onacceptabel dat in deze tijd de verschillen in de wereld zo groot zijn. (...) Wij zitten niet achterover. Wij staan op tegen armoede! (...) Samen roepen we de regeringen van de 189 landen op om zich aan hun belofte te houden. Maak het waar. Armoede de wereld uit!" Het was een symbolische daad om te gaan staan, want als je staat kan je ook op weg gaan en activiteiten gaan ondersteunen.

EEN: Armoede de wereld uit

In 2007 zijn we halverwege de termijn die van tevoren is afgesproken door de 189 regeringsleiders om de millenniumdoelen te verwezenlijken. Om mensen in binnen- en buitenland te overtuigen van de noodzaak om meer te doen voor de millenniumdoelen start het Nederlands Platform Millenniumdoelen de campagne 'EEN: Armoede de wereld uit.' Deze campagne vraagt iedereen om 1% van de eigen tijd, geld en talent in te zetten om armoede wereldwijd te bestrijden. Oikos schreef op verzoek van het Platform het projectplan voor de campagne van 2007.

Milieu en Ontwikkeling

Over de grens!

→ **TITEL PROJECT** Duurzaamheid en Gerechtigheid → **DOELSTELLING** De doelgroepen hebben inzicht in de dilemma's die samenhangen met duurzaamheid en rechtmatige verdeling van welvaart; alsmede een visie op de waarden en keuzes die vanuit het christelijk geloof daarbij van belang zijn; en slagen erin om op basis daarvan een relevante bijdrage aan het maatschappelijk debat te leveren → **LOOPTIJD** 2006–2008 → **PARTNERS** Pugwash Nederland → **SUBSIDIEGEVERS** Kerk en Wereld → **WEBSITE** www.stichtingoikos.nl/duurzaamheden-gerechtigheid

Al ruim dertig jaar weten we dat er 'grenzen aan de groei' zijn. Toch is er sinds die tijd nog te weinig gebeurd om het tij te keren van klimaatverandering en de uitputting van de aarde. Hoe kan dat? In het nieuwe project Duurzaamheid en Gerechtigheid onderzoekt Oikos wat de oorzaken zijn voor het uitblijven van een doorbraak naar een duurzame samenleving. Samen met wetenschappers en studenten uit verschillende disciplines zoekt Oikos niet alleen naar oorzaken, maar ook naar oplossingen en technologische innovaties om een duurzame wereld dichterbij te brengen.

Iedereen lijkt het erover eens dat er een einde moet komen aan de armoede in de armste landen. En zoveel is duidelijk, armoedebestrijding vergt economische ontwikkeling in het Zuiden. Maar zonder een radicale keuze voor duurzaamheid zouden de gevolgen van de toenemende welvaart in ontwikkelingslanden voor bijvoorbeeld klimaatverandering wel eens veel ernstiger kunnen zijn dan we eigenlijk willen geloven. Oikos wil het (schijnbare) dilemma tussen duurzaamheid en gerechtigheid bespreekbaar maken. Samen met onderzoekers en studenten, politici en vertegenwoordigers van maatschappelijke

organisaties, kerken en mensen van alle leeftijden, willen werken aan een praktische strategie voor duurzame ontwikkeling.

Van grenzen weten

De start van het project Duurzaamheid en Gerechtigheid was de uitgave van het boek 'Van Grenzen Weten' en de gelijknamige conferentie op 9 mei. Het boek en de conferentie kwamen tot stand in samenwerking met Pugwash Nederland. In 'Van Grenzen Weten' worden de grenzen aan de groei in beeld gebracht. De auteurs wijzen op de scheefgroei die ontstaat doordat de fysieke én sociale grenzen aan de groei niet worden gerespecteerd. Tijdens de conferentie bleek dat de urgentie van een koerswijziging breed gedragen werd onder de 150 deelnemers. Professor Arjo Klamer (Erasmus Universiteit) zocht de oplossing voor het gebrek aan duurzaamheid en gerechtigheid in de 'derde sfeer' van hoe mensen met elkaar omgaan buiten markt en (politieke) macht om. Professor Hans Opschoor (ISS) wees er juist op dat we óók structurele verandering in de politiek, de economische dynamiek en de technologie nodig hebben.

Onderzoeksstages

Oikos heeft in 2006 studenten de mogelijkheid geboden om een onderzoeksstage te volgen. Twintig studenten hebben zich in eerste instantie gemeld om onderzoek te doen naar andere invalshoeken en mogelijke oplossingen voor vraagstukken over duurzaamheid en gerechtigheid. Bij acht daarvan heeft dit daadwerkelijk geleid tot een stage. De studenten doen het onderzoek vanuit diverse disciplines waaronder sociale psychologie, filosofie en politicologie. Oikos zal de studenten begeleiden bij het vaststellen van de probleemstelling en het uitvoeren van de onderzoeken.

I4D-day

Bij het nadenken over duurzaamheid speelt energie een grote rol. Energie is de spil van

economische ontwikkeling en daarom is voldoende duurzame energie een belangrijke voorwaarde voor duurzame ontwikkeling. Doordat in de afgelopen decennia te weinig gebruik is gemaakt van alternatieven voor fossiele energie is de uitstoot van broeikasgassen sterk blijven stijgen en raken de natuurlijke bronnen uitgeput. Duurzame energie heeft op dit moment nog niet een omvang bereikt die toereikend is om aan de energievraag te voldoen die zich zal aandienen als ontwikkelingslanden zich straks hebben ontwikkeld tot landen met een welvarende middenklasse. Daarom zijn verdere ontwikkeling van alternatieve energie-opwekking en een langetermijnstrategie van cruciaal belang. Tijdens het ochtendgedeelte van de I4D-day 2006 (zie pagina 16) werd door de aanwezigen, afkomstig uit het bedrijfsleven, ontwikkelingsorganisaties en universiteiten, gesproken over innovatie op het gebied van duurzame energie. Medewerkers en studenten van universiteiten en andere onderzoeksinstituten presenteerden voorbeelden van innova-

ties die op dit moment getest worden. Voor het project Duurzaamheid en Gerechtigheid zal in de komende jaren gebruik gemaakt worden van de expertise die aanwezig is in het I4D-netwerk dat zich uit de I4D-day 2006 ontwikkelt.

'Hemel en aarde bewegen'

Voor scholen werd in het kader van dit project een musical ontwikkeld. De kerstmusical 'Hemel en aarde bewegen' wil kinderen door muziek, dans en beelden bewust maken van de schoonheid van de natuur. De leerlingen zien in de musical hoe zij zelf ook hun steentje kunnen bijdragen aan het in stand houden van de aarde. De musical gaat ook over de verhouding tussen hoe wij hier in Nederland leven én het leven van mensen in ontwikkelingslanden. Met behulp van begeleidend onderwijsmateriaal kan het thema duurzaamheid en gerechtigheid in de lessen aan de orde komen. ♪

Fuelling the Future

→TITEL PROJECT Technologie en ontwikkeling→DOELSTELLING Het publiek, politici en Nederlandse ontwikkelingsorganisaties en bedrijven betrekken bij de vragen welke rol technologie speelt en kan spelen in internationale samenwerking voor duurzame ontwikkeling en armoedebestrijding en welk beleid nodig is voor een effectieve inzet van technologie→LOOPTIJD 2006→PARTNERS NCDO→SUBSIDIEGEVERS NCDO→WEBSITE www.stichtingoikos.nl/i4d

Duurzame energie is de enige vorm van energie die de toekomst heeft. Ook voor ontwikkelingslanden is het van belang dat duurzame energieopwekking toegankelijk wordt. De eerste netwerkdag 'Fuelling the Future' van het I4D-netwerk was aan dat thema gewijd. Wetenschappers, ontwikkelingswerkers, studenten en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven spraken tijdens de I4D-day 2006 met elkaar over innovaties in en ten behoeve van ontwikkelingslanden.

Het I4D-netwerk is door Oikos gestart om het belang van aandacht voor technologie bij ontwikkelingssamenwerking te bevorderen. Al sinds 2004 doet Oikos onderzoek naar de invloed en effectiviteit van technologische innovaties bij ontwikkelingsprojecten en de aandacht die dit in de wereld van ontwikkelingssamenwerking krijgt. In 2006 heeft Oikos het initiatief genomen tot het vormen van een netwerk van wetenschappers, studenten en vertegenwoordigers van bedrijven en ontwikkelingsorganisaties die op het terrein van 'technologie en ontwikkeling' actief zijn. Een eerste stap

op deze weg werd op 20 maart gezet tijdens het publieksdebat 'motor, mobieltje, medicijn', waar gesproken werd over verschillende benaderingen van 'technologie voor ontwikkeling'.

I4D-day 2006: Fuelling the Future

Op 16 november werd het netwerk gelanceerd onder de naam I4D: Innovation for Development. De allereerste I4D-day, die het thema 'Fuelling the Future' meekreeg, was gewijd aan de mondiale energiesituatie en de positie van ontwikkelingslanden daarin. De tweehonderd bezoekers aan de netwerkdag gingen met elkaar in gesprek over wat Nederland kan doen om bij te dragen aan de ontwikkeling van duurzame technologische oplossingen voor de wereldwijd toenemende vraag naar energie. Professor Daey Ouwens (Technische Universiteit Eindhoven) uitte tijdens het ochtendgedeelte van de I4D-day stevige kritiek op het Nederlandse energiebeleid tijdens de afgelopen decennia. Doordat duurzame energie jarenlang stiefmoederlijk werd behandeld, heeft de overheid grote kansen laten liggen. Toch zijn er volgens Daey Ouwens nog volop mogelijkheden voor nieuwe innovaties,

zodat op den duur een duurzame energievoorziening voor de hele wereld mogelijk is.

Kleinschalig, maar zeer effectief

Prem Bindraban (Wageningen Universiteit) waarschuwde voor uitputting van landbouwgronden door biomassa op grote schaal te gebruiken voor energie. Volgens Frank van der Vleuten (ETC Energy) hebben mensen in dunbevolkte gebieden eerder behoefte aan oplaadbare batterijen en efficiëntere houtovens, dan aan hightech zonnecellen. Voorbeelden van effectieve vormen van energieopwekking waren te zien op de Market for I4D Ideas, waar meer dan 30 onderzoeksgroepen, organisaties en bedrijven zich presenteerden.

Het I4D-netwerk zal zich in de komende tijd verder uitbreiden en contact leggen met organisaties en netwerken in ontwikkelingslanden. Zo hoopt het netwerk de koppeling te kunnen leggen tussen de kennis die in Nederland aanwezig is en de vraag naar kennis vanuit ontwikkelingslanden. ∞

Globalisering en Identiteit

Conflicten oplossen doe je zó

→TITEL PROJECT Dialogue for Peaceful Change →DOELSTELLING De ontwikkeling van een methodiek waarbij dialoog wordt toegepast als instrument om vrede te bewaren of tot stand te brengen →LOOPTIJD 2006 →PARTNERS Oikosnet Europe, Ecumenical Association of Academies and Laity Centres in Europe →SUBSIDIEGEVERS Vesper Society (USA), ICCO →WEBSITE www.dialogueforpeacefulchange.net

Waar mensen samenleven, ontstaan vanzelf ook conflicten. Deze conflicten hebben hun eigen functie. In de trainingen van Dialogue for Peaceful Change (DPC) leren deelnemers allereerst de positieve kanten van conflicten te zien. Pas daarna leren ze hoe ze een conflict niet uit de hand laten lopen en samen met de andere partij een oplossing kunnen zoeken. In 2006 heeft DPC meer dan 45 nieuwe facilitators en trainers opgeleid. Deze mensen zullen wereldwijd in meer dan negentien landen deze methode verder verspreiden.

De DPC-methode breidt zich sinds de start van het wereldwijde DPC-netwerk in 2004 razendsnel uit. In één jaar is het aantal trainers en facilitators uitgegroeid van 12 naar 59. In Noord-Ierland werden acht facilitators opgeleid tot trainers. Nadat zij de training succesvol hadden afgerond, konden zij tijdens trainingen in Noord-Ierland en Ghana aspirant-facilitators leren hoe ze op een systematische manier conflicten anders kunnen benaderen. De nieuwe facilitators zullen de methode nu gaan toepassen in negentien verschillende landen in Afrika, Azië, Europa en Latijns- en Noord-Amerika.

In gesprek brengen

Bij een conflict zal de DPC-facilitator de partijen met elkaar in gesprek brengen en hen samen naar een oplossing laten zoeken. De oplossing zal niet worden aangedragen door de facilitator, maar komt vanuit de partijen zelf. De facilitators hebben geleerd welke verschillende stadia er zijn in een conflict, zodat ze weten op welk moment zij kunnen ingrijpen. Stelregel voor de facilitator is te allen tijde: 'stel je eigen oordeel uit'.

Internationaal netwerk

De nieuwe facilitators kunnen ervoor kiezen om opgeleid te worden tot trainer. Op die manier bouwt DPC verder aan een uitgebreid internationaal netwerk van facilitators in Dialogue for Peaceful Change. Zo biedt DPC steeds meer mensen de mogelijkheid om uitwegen te vinden uit conflicten die ontwikkeling in de weg staan.

Makelaar in kennis

→ **TITEL PROJECT** Kenniscentrum Religie & Ontwikkeling → **DOELSTELLING** De betekenis van religie voor duurzame ontwikkeling, internationale samenwerking en samenlevingsopbouw onder de aandacht brengen → **LOOPTIJD** 2006–2010 → **PARTNERS** Cordaid, ICCO, Islamitische Universiteit Rotterdam en Seva Network Foundation → **SUBSIDIEGEVERS** Zie partners → **WEBSITE** www.religie-en-ontwikkeling.nl

Religie hoort onlosmakelijk bij het leven.

Vooraf in ontwikkelingslanden is religie niet de regenjas die je zomaar uit kan doen. Vanuit die gedachte neemt Oikos deel aan het Kenniscentrum Religie & Ontwikkeling. Het Kenniscentrum wil voor ontwikkelingsorganisaties een makelaar in kennis zijn op het gebied van religie. In 2006 lanceerde het Kenniscentrum een online database en organiseerde een conferentie en drie seminars. De adviesraad die in december voor het eerst bijeen kwam, zorgde voor de onmisbare internationale input en expertise.

Op 24 november werd de eerste themaconferentie van het Kenniscentrum gehouden onder de titel *Religie (ir)relevant?* Tijdens de conferentie bleken alle aanwezigen de stelling te onderschrijven dat religie en ontwikkeling niet te (onder)scheiden zijn. Volgens columnist Jan Greven moeten wij in Nederland religie niet langer beschouwen als een regenjas die je naar believen kunt aan- of uittrekken. Toch vinden nog steeds veel mensen in West-Europa dat religie exclusief thuis hoort in het persoonlijk domein. Het Kenniscentrum pleit voor een integrale ontwikkeling, waarbij niet alleen aandacht is voor materiële ontwikkeling, maar ook voor de immateriële aspecten. Ontwikkelingssamenwerking zou meer moeten draaien om wederkerigheid, want ook in de zogenaamde ontwikkelde landen is nog volop ontwikkeling nodig. De conferentie, die door 125 mensen werd bezocht, is de eerste van drie themaconferenties. Deze eerste conferentie ging over het thema ‘religie als *instrument* voor ontwikkeling’. In 2008 en 2009 zullen conferenties worden georganiseerd rond de thema’s ‘religie en moderniteit’ en ‘effecten van ontwikkeling op religie en cultuur’.

Database

In 2006 is een online database ontwikkeld om zo te kunnen voldoen aan de informatiebehoefte over religie en ontwikkeling. Dit digitale docu-

mentatiecentrum is te vinden op de website van het Kenniscentrum (www.religie-en-ontwikkeling.nl) en biedt toegang tot een uitvoerig archief van rapporten, publicaties en artikelen gerelateerd aan de thema’s van het Kenniscentrum. In de komende tijd zal de database verder worden uitgebreid.

Seminars

Het Kenniscentrum wil de aanwezige documentatie over religie en ontwikkeling niet alleen beschikbaar stellen, maar deze kennis ook vertalen naar concrete casestudies. Om deze goed aan te laten sluiten bij de verschillende doelgroepen organiseert het Kenniscentrum verschillende seminars. In 2006 zijn er seminars georganiseerd vanuit hindoe-, islam en seculier perspectief. Ter gelegenheid van Divali, het hindoeïstische lichtjesfeest, werd op 23 oktober een bijeenkomst georganiseerd rond hindoe-waarden en resultaatgericht werken. Op 30 mei werd een seminar gehouden over de Amerikaanse en Europese Islam met aandacht voor de rol van de Islam bij duurzame ontwikkeling. Bij het seminar ‘New alliances in development studies: religion, politics and economics’ hield Katherine Marshall van de Wereldbank een lezing over hoe een seculiere organisatie als de Wereldbank in haar beleid omgaat met religieuze ideeën en religieuze organisaties. Professor Eelke de Jong van de Radboud Universiteit Nijmegen gaf een overzicht van recente studies naar de invloed van religie op economische groei. Op basis van dit overzicht kwam hij tot een aantal uitdagingen voor verder onderzoek naar religie en economische ontwikkeling.

Adviesraad

Het is voor de initiatiefnemers van het Kenniscentrum Religie & Ontwikkeling essentieel dat ook belanghebbenden uit ontwikkelingslanden inspraak hebben op de gedachtevorming en het beleid van het Kenniscentrum. Daarom heeft het Kenniscentrum ondermeer een Adviesraad in het leven geroepen waarin mensen vanuit

verschillende religies en verschillende werelden plaatsnemen. Eenmaal per jaar komt deze raad bijeen om zich te buigen over de plannen en opbouwende kritiek te geven op de inhoudelijke lijn die het Kenniscentrum volgt. Bij de eerste bijeenkomst van de Adviesraad op 11 december spraken de leden ondermeer over de conferentie in 2007 waarbij partnerorganisaties uit ontwikkelingslanden aanwezig zullen zijn. Daarnaast werd gesproken over het belang van goede evaluaties van ontwikkelingsprojecten. Meestal worden slechts westerse criteria gebruikt om te beoordelen of een project geslaagd is. De adviesraad wees erop dat de visie van de mensen en organisaties ter plaatse misschien nog wel veel belangrijker is. Daarom zouden ook deze aanvullende criteria een rol moeten gaan spelen bij de evaluatie van projecten. ∞

Ideeën voor ontwikkeling

→TITEL PROJECT Ideeënwedstrijd/Migranten en Ontwikkelingssamenwerking →DOELSTELLING Het ondersteunen van migranten met het ontwikkelen van ideeën en het realiseren van hun plannen met betrekking tot ontwikkelingsprojecten →LOOPTIJD 2006 →PARTNERS Cordaid, SMS →SUBSIDIEGEVERS Cordaid →WEBSITE www.ideeenwedstrijd.nl

Goede ideeën zijn goud waard. Dat geldt vooral voor ideeën voor ontwikkelingsprojecten in regio's waar nog maar weinig aan armoedebestrijding wordt gedaan. Daarom stimuleert Oikos migranten in Nederland om ideeën te bedenken voor effectieve ontwikkelingsprojecten. De Ideeënwedstrijd Migranten en Ontwikkelingssamenwerking werd dit jaar gewonnen door de stichting ROPABU, met het plan om een runderfokcentrum op te zetten in Burundi.

De Ideeënwedstrijd werd in 2006 voor de vierde keer georganiseerd door Oikos, SMS en Cordaid. De eerste prijs ter waarde van € 10.000 werd uitgereikt door CDA Tweede-Kamerlid Kathleen Ferrier. Ferrier prees namens de jury het project van ROPABU. Volgens haar is het een goed uitgewerkt project, mede vanwege de goede samenwerking met een Burundese partnerorganisatie. Met dit plan wordt volgens Ferrier “op een structurele manier aan armoedebestrij-

ding gewerkt”. ROPABU wil met het runderfokcentrum de chronische ondervoeding in een Burundese regio aanpakken. Door het winnen van de prijs kan het project binnenkort al van start gaan.

Tweede en derde prijs

Uit een groot aantal goede en solide ideeën mocht de jury in totaal drie projecten uitkiezen die met een geldbedrag zouden worden beloond. De tweede prijs ging naar de Kaap-

verdiaanse vereniging Coração em Ação. Deze vereniging wil op het Kaapverdiaanse eiland Sao Nicalao tienermeisjes gaan helpen. De derde prijs werd gewonnen door Awdal Development Organization. Door middel van een educatief schooltuinenproject wil deze organisatie de kennis over het kweken van gewassen en de gevolgen van erosie in Somalië doen toenemen.

Remittances

In het kader van het project Migranten en Ontwikkeling werd in 2006 een expertmeeting georganiseerd over remittances. Remittances zijn de geldbedragen die worden verstuurd naar het land van herkomst. Tijdens de expertmeeting werd gesproken over de verschillende soorten remittances. Zo zijn er mensen die geld sturen naar hun familie, terwijl er ook migranten zijn die (alleen of met anderen) scholen financieel steunen. Het is echter ook mogelijk om mensen financieel te ondersteunen bij het opzetten van een onderneming.

Samen verder op eigen kracht

→ **TITEL PROJECT** Migrantenweek → **DOELSTELLING** Bijdragen aan een betere sociale cohesie in Nederland en zo werken aan een vermindering van de spanningen die er tussen verschillende groepen bestaan → **LOOPTIJD** 2006 → **PARTNERS** Raad van Kerken, CNV, FNV, VNO-NCW, SKIN, RKK, Kerk in Actie en Forum → **SUBSIDIEGEVERS** Raad van Kerken → **WEBSITE** www.migrantenweek.nl

De ontmoeting tussen ‘allochtonen’ en ‘autochtonen’ stond centraal tijdens de Migrantenweek 2006. Het thema van de Migrantenweek ‘Samen verder op eigen kracht’ werd uitgewerkt tijdens diverse lokale activiteiten en de Landelijke Werkdag. Tijdens de Werkdag werd de brochure ‘Wij horen bij elkaar’ van de Raad van Kerken in Nederland feestelijk gepresenteerd.

De Migrantenweek wil bijdragen aan het verminderen van spanningen tussen de verschillende groepen in de Nederlandse samenleving. De week wordt georganiseerd door de Projectgroep Migrantenweek van de Raad van Kerken, waarvan Oikos het secretariaat voert. In 2006 werden er diverse activiteiten georganiseerd in Rotterdam, Den Bosch en Utrecht. In Den Bosch werd een oecumenische ontmoeting georganiseerd en in Rotterdam een filmfestival en wandelingen langs gebedshuizen. Op 24 november vond de Landelijke Werkdag plaats in de Scots International Church te Rotterdam. Deze dag werd bezocht door meer dan 165 bezoekers.

Migrantenkerken

De Landelijke werkdag in Rotterdam stond in het teken van de migrantenkerken. De projectgroep wilde zo de positie van migrantenkerken voor het voetlicht brengen. Meer dan twintig migrantenkerken lieten tijdens deze dag van

zich horen. Niet alleen met sprekers, maar vooral ook met muzikale optredens. Zo traden het Afrikaanse koor van de Scots International Church, een Kaapverdiaanse kinderkoor en een Surinaams jongerenkoor op voor de aanwezigen en zorgde een Filippijnse parochie voor muziek, dans en hapjes. Onder leiding van Alice Fortes werd er gedebatteerd over integratie in Rotterdam. Verschillende generaties kwamen aan het woord over de dingen waar ze tegenaan lopen en hoe ontmoetingen met andere gemeenschappen hen verder helpen. De rol van religie in het integratiedebat kwam in dit gesprek sterk naar voren.

Wij horen bij elkaar

Tijdens de Landelijke Werkdag vond ook de officiële presentatie plaats van de brochure ‘Wij horen bij elkaar’. Dit is een publicatie van de Raad van Kerken en SKIN en mede samengesteld door Oikos. De brochure werd overhandigd aan Bas Plaisier, secretaris-generaal van de Protestantse Kerk Nederland. Hij beschouwt het boekje als een praktische gids bij het werkelijk ontmoeten van elkaar en wilde zijn eigen PKN oproepen om te investeren in die ontmoeting: “Ik ben ervan overtuigd dat die ontmoetingen grote gevolgen zullen hebben voor de vernieuwing van de kerk in Nederland”.

Wij horen bij elkaar

→TITEL PROJECT Integratie →DOELSTELLING Ontwikkelen van een oecumenische visie op integratie als basis voor een aantal praktische aanbevelingen voor kerken (plaatselijk en landelijk), overheden en maatschappelijke organisaties →LOOPTIJD 2004–2006 →PARTNERS Raad van Kerken en SKIN →SUBSIDIEGEVERS Kerk en Wereld, SKAN, Ministerie van Justitie →WEBSITE www.stichtingoikos.nl/integratie

Het begrip ‘integratie’ is hard aan vervanging toe. De laatste jaren werd volop over integratie gesproken als dé oplossing voor tal van problemen in onze maatschappij. In het integratiedebat lag de nadruk op de grote verschillen tussen autochtoon en allochtoon en moesten de nieuwkomers zich aanpassen aan de Nederlandse cultuur. De focus moet volgens de brochure *Wij horen bij elkaar* juist verlegd worden naar gelijkwaardige samenwerking en participatie. Oikos schreef deze brochure in samenwerking met de projectgroep Integratie voor de Raad van Kerken en SKIN. De rol van religie krijgt in de brochure expliciet aandacht. Het onbegrip dat bij veel mensen heerst over migranten, heeft vaak te maken met religie. Ook in ‘kerkelijk Nederland’ heerst er nog veel wederzijds onbegrip.

Het integratieprobleem komt niet simpelweg voort uit al of niet veronderstelde grote culturele verschillen of achterstanden van migranten.

Het hangt vooral samen met de onzekerheid die bij grote groepen mensen in de samenleving heerst. Mensen maken zich zorgen over ontwikkelingen als de afnemende koopkracht, werkloosheid en de versoering van de verzorgingsstaat. En door de afnemende invloed van kerken en georganiseerde levensbeschouwingen zijn mensen hun oriëntatiegevoel kwijtgeraakt. De negatieve gevoelens daarover worden dan eenvoudig afgewenteld op ‘de allochtonen’. Bij het proberen op te lossen van het integratieprobleem kan volgens de brochure *Wij horen bij elkaar* dan ook niet worden voorbijgegaan aan dat gevoel van onzekerheid en onbehagen.

Integratie en de rol van religie

De achtergrond voor de brochure wordt gevormd door het document ‘*Op elkaar aangelegd. Integratie en de rol van religie: een visie vanuit de kerken*’. Hierin stellen Oikos en de projectgroep Integratie dat de rol van religie een belangrijke rol speelt bij het toegenomen onbegrip tussen

bevolkingsgroepen. Steeds meer mensen begrijpen niet waarom anderen een religie aanhangen en vragen zich hardop af of religie wel samen kan gaan met democratie. In het rapport wordt getoond dat vanuit de diverse religies wel degelijk aanknopingspunten zijn voor democratie. Door daarbij aan te sluiten kan een wederzijds leerproces op gang komen.

Wij horen bij elkaar

Het visiedocument is door de Raad van Kerken en de vereniging van migrantenkerken SKIN na enkele discussiebijeenkomsten aangenomen. De brochure *Wij horen bij elkaar* is bedoeld om de visie van de beide organisaties op een toegankelijke manier beschikbaar te maken voor een groter publiek. De Raad van Kerken en SKIN zullen hun gezamenlijke visie onder het motto ‘samen werken aan samenleven in verscheidenheid’ inbrengen in gesprekken met maatschappelijke organisaties, politieke partijen en de overheid.

De (on)schatbare waarde van vrijwilligerswerk

→TITEL PROJECT Maatschappelijk Rendement op CD/online →DOELSTELLING Ontwikkelen van een methode waarmee vrijwilligersgroepen en kerken hun maatschappelijk rendement kunnen berekenen →LOOPTIJD 2005–2006 →PARTNERS Cubique →SUBSIDIEGEVERS Kerk in Actie →WEBSITE www.stichtingoikos.nl/maatschappelijkrendement

Dat vrijwilligerswerk van onschatbare waarde voor de Nederlandse samenleving is, zal vrijwel iedereen beamen. Ook Oikos onderkent de grote waarde van vrijwilligerswerk. Juist daarom probeert Oikos in het project Maatschappelijk Rendement de ruilwaarde van vrijwilligerswerk in te schatten. In 2006 is een methode beschikbaar gekomen waarmee kerken en kerkelijke groepen het maatschappelijk rendement kunnen berekenen van hun werkzaamheden.

Oikos heeft inmiddels een brede ervaring met onderzoeken naar het maatschappelijk rendement van kerken. Bij alle kerken waar Oikos onderzoek voor uitvoerde, groeide het zelfvertrouwen en zelfbewustzijn na bekendmaking van de resultaten. Met de Maatschappelijk Rendement Monitor, die nu online beschikbaar is, kunnen kerken en kerkelijke groepen voortaan zelf berekenen hoeveel hun activiteiten waard zijn, uitgedrukt in geld. Dit kan van belang zijn nu de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is ingetreden. Met de monitor zijn kerken in staat makkelijk duidelijk te maken aan gemeenteambtenaren en politici welk werk zij doen en hoe belangrijk het is dit werk te ondersteunen. ∞

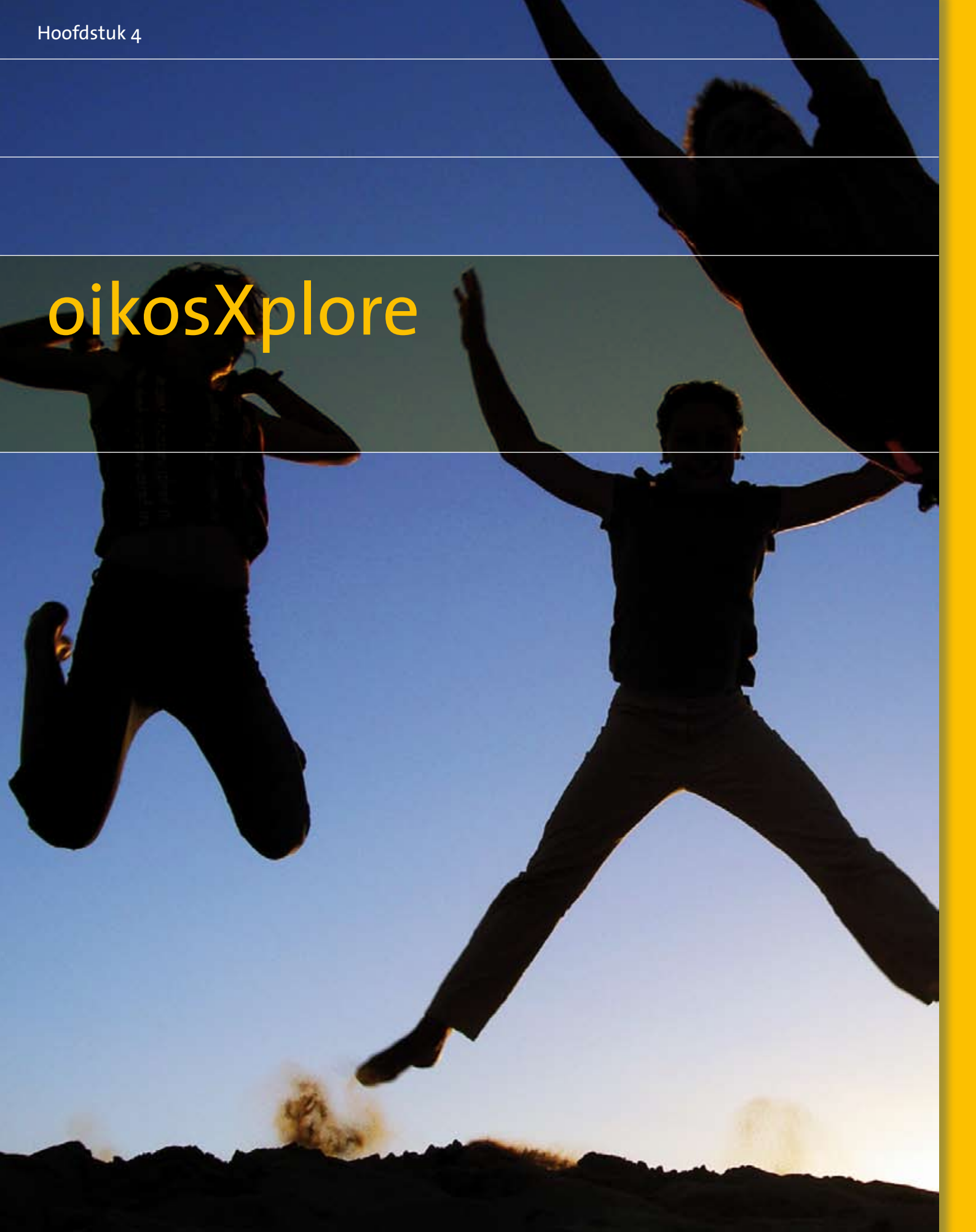
In gesprek

→TITEL PROJECT Babylon →DOELSTELLING Oecumenisch Gesprekscentrum Babylon →LOOPTIJD 2006 →PARTNERS IKV/Pax Christi, Kerk en Vrede, Justitia et Pax, Kerk en Wereld
→SUBSIDIEGEVERS Zie partners →WEBSITE www.babylon.nl

Respecteer verschillen, veroordeel anderen niet, verduidelijk je eigen opvattingen en probeer andermans opvattingen te begrijpen. Enkele basisregels van het Oecumenisch Gesprekscentrum Babylon. Tijdens de bijeenkomsten gaan mensen niet met elkaar in discussie, maar zetten ze een eerste stap op de weg van de dialoog. In 2006 vonden er vier beraden plaats over uiteenlopende onderwerpen. Op de vernieuwde website www.babylon.nl gaan mensen met elkaar in gesprek over actuele stellingen.

In april werd tijdens het eerste Babylon-beraad gesproken over de dialoog tussen christenen en moslims. De deelnemers kwamen erachter dat ze in hun dialogen nog te vaak normerend praten, of een oordeel uitspreken over de gesprekspartner. Het laatste Babylon-beraad van 2006 had als thema 'De hel, dat is de ander', naar het gelijknamige boek van Bart Brandsma. De aanwezigen spraken over de vraag hoe we fatsoenlijk kunnen samenleven met elkaar, zonder elkaar te veroordelen. ∞

oikosXplore

Xplore your world

→ **TITEL PROJECT** Jongeren en internationale samenwerking → **DOELSTELLING** Het op aantoonbare wijze verbreden van het draagvlak voor internationale samenwerking bij jongeren, in het bijzonder de Millenium Development Goals (MDG's) → **SUBSIDIEGEVERS** NCDO → **WEBSITE** www.oikosxplore.nl

Voor het jongerenprogramma oikosXplore maakt Oikos gebruik van veel verschillende werkvormen. Een overzicht van de manieren en werkwijzen die gehanteerd worden bij oikosXplore.

FESTIVALS

Elke zomer staat oikosXplore op een groot aantal festivals met een team enthousiaste vrijwilligers. Per festival worden tussen de 800 en 1500 mensen persoonlijk benaderd om bijvoorbeeld op een kraskaart een vraag te beantwoorden of om steun te betuigen aan een oproep aan de overheid. Deze laagdrempelige methode zorgt ervoor dat een groot aantal mensen bereikt kan worden met een bepaalde boodschap. Het zijn vaak jongeren die niet eenvoudig op andere manieren zijn te bereiken, maar op een festival opvallend vaak open staan voor een gesprek. Door gebruik te maken van gewilde hebbedingetjes ('gadgets') en een frisse eigentijdse uitstraling, trekt de stand van oikosXplore op de festivals veel bezoekers. Het kraskaartje zorgt ervoor dat deze bezoekers

ook echt even stil worden gezet bij het onderwerp van de campagne. Met het goede antwoord wint de bezoeker een kleine prijs. Doordat de vrijwilligers goed zijn voorbereid, kunnen ze ook antwoord geven op vragen van festivalbezoekers die meer willen weten. Het festivalteam bezoekt christelijke festivals als de EO-Jongerendag en het Flevofestival, maar gaat ook naar popfestivals die nog vrijwel niet door ontwikkelingsorganisaties worden bezocht, zoals Appelpop, Parkpop en Westerpap. Op deze festivals komen veel mensen voor het eerst in aanraking met bepaalde aspecten van ontwikkelingssamenwerking. Daarom zal oikosXplore de komende jaren ook steeds nieuwe festivals blijven bezoeken om ook onder jongeren steeds nieuwe groepen te kunnen bereiken.

LESMATERIALEN

Voor jongeren in het voortgezet onderwijs ontwikkelt Oikos lesmaterialen over duurzaamheid. In de materialen wordt gebruik gemaakt van nieuwe methodieken, die in principe op alle scholen uitvoerbaar zijn. Zelf op onderzoek uitgaan speelt een grote rol in de meeste lesprogramma's. In 2006 heeft Oikos lesmateriaal ontwikkeld waarin gebruik wordt gemaakt van 'verhalend ontwerpen'. Bij deze methodiek brengen de leerlingen zelf aspecten uit het verhaal dat tijdens de les verteld wordt in beeld. Doordat ze zich op die manier intensief inleven in de hoofdpersoon van het verhaal, worden de leerlingen nieuwsgierig naar de lesstof en maken zij zich de lesstof echt eigen. Een andere methode voor scholen was het inzetten van een musical. Met deze methode bereik je zowel de leerlingen die een rol spelen in de musical als de andere leerlingen die aanwezig zijn bij de voorstelling. Als aanvulling op de musical heeft Oikos lesmateriaal ontwikkeld. In alle lesmaterialen van Oikos zit een mondiale component. Zo worden bij de lesmethodes over klimaatverandering en energiebesparing de gevolgen van ons gedrag voor ontwikkelingslanden besproken. Oikos beschouwt lesmaterialen voor scholen als een goede aanvulling op het werk van oikosXplore voor jongeren. Het brengt jongeren al op jonge leeftijd in aanraking met onderwerpen als duurzaamheid en ontwikkeling. Het gaat daarbij niet alleen om kennisoverdracht. Doordat de scholieren zich inleven en betrokken raken worden ze ook gemotiveerd om gedragsmaatregelen voor de school en voor zichzelf te ontwikkelen.

REIZEN

De slogan van oikosXplore is Xplore your world! Om te ontdekken dat de wereld groter is dan Nederland, kan je het beste gaan reizen. Daarom besteedt oikosXplore aandacht aan reizen en uitwisselingen. Tijdens een reis vindt echte ontmoeting plaats tussen mensen. Door bij de ander op bezoek te gaan kom je er echt achter wat de impact is van armoede, klimaatverandering en conflicten. Wederkerigheid is bij de reizen en internationale ontmoetingen dan ook van groot belang. De uitwisselingen laten groepen jongeren elkaar ontmoeten in de eigen context, waardoor ze de ervaringsverhalen die ze elkaar vertellen beter kunnen begrijpen. Na afloop van de uitwisseling of reis blijkt dat de jongeren hun ervaringen niet voor zichzelf willen houden en zich zeer gemotiveerd inzetten voor allerlei voorlichtingsactiviteiten. Door lezingen, fotovoortstellingen en workshops te geven, slagen de deelnemers erin veel mensen te bereiken en te betrekken bij hun ervaringen. De impact op de reizende jongeren zelf is onuitwisbaar. De opgedane ervaringen hebben vaak gevolgen voor hun studiekeuze of levensstijl. Naast het organiseren van reizen en uitwisselingen, biedt oikosXplore ook trainingen aan. Omdat het reizen zelf niet het doel is, maar het middel om werelburgerschap onder jongeren te stimuleren, is het voortraject van een reis minstens zo belangrijk. Tijdens trainingen worden de jongeren toegerust voor hun verblijf in het buitenland. Praktische zaken als inentingen, visa en vliegtickets komen daarin aan de orde. Maar er wordt ook stilgestaan bij de onvermijdelijke cultuurschok en onderwerpen als interculturele communicatie, ideeën over armoede en ontwikkeling en de samenwerking met mensen ter plaatse.

WORKSHOPS

Met een groot aantal gevarieerde workshops biedt oikosXplore de real-life experience van je leven. In de ene workshop kan de deelnemer ondergaan wat het is om arm te zijn en te moeten overleven, in een andere workshop leeft een student zich in in de rol van een nieuwkomer in een vreemde cultuur. Met haar workshops betreft oikosXplore jongeren en studenten op een intensieve manier bij ontwikkelingssamenwerking. Door mee te doen aan een workshop komen de deelnemers in aanraking met de dilemma's rond thema's als schuldkwijtschelding en eerlijke handel. Die dilemma's worden niet aan hen voorgelegd ter bespreking, maar komen op ze af als ze tijdens de workshop aan het onderhandelen zijn of zich op een andere manier inleven in een rol. Na afloop wordt er nagepraat over hun ervaringen tijdens de workshop en kan iedereen zelf zijn of haar conclusies trekken. Uit reacties blijkt dat de jongeren echt aan het denken gezet zijn en zich er verder in willen verdiepen. De onderwerpen van workshops worden vastgesteld in samenspraak met de studentenvereniging of jongerengroep. Vaak sluiten de workshops aan bij thema's uit de actualiteit of bij onderwerpen uit de colleges. In 2006 heeft oikosXplore onder andere de volgende workshops georganiseerd: Beat Poverty (over de millenniumdoelen), Rent (duurzaamheid), Emotion Experience (emoties in ontwikkelingssamenwerking), Conflict en Dialoog (conflicthantering), Clash of Civilizations (cultuurverschillen), WinWaterWereldwijd (water en duurzaamheid), Eerlijk is Eerlijk (eerlijke handel), Kimbanda Reloaded (schuldkwijtschelding) en Werk in uitvoering (over ontwikkelingssamenwerking). Naast interactieve workshops organiseert oikosXplore ook lezingen voor jongerengroepen over tal van onderwerpen.

Xplore your world

→TITEL PROJECT Jongeren en internationale samenwerking →DOELSTELLING Het op aantoonbare wijze verbreden van het draagvlak voor internationale samenwerking bij jongeren, in het bijzonder de Millennium Development Goals (MDG's) →SUBSIDIEGEVERS Varieert per project →WEBSITE www.oikosxplore.nl

Veel van de activiteiten van oikosXplore worden uitgevoerd onder bepaalde projecten. Hierbij zijn zowel projecten van Oikos als projecten uitgevoerd voor samenwerkingspartners. Een overzicht.

DIACONAAL JAAR – ZUIDEN

Voor ICCO en Kerk in Actie werkt Judith Groot-scholten van oikosXplore mee in het internationale jongerenprogramma Diaconaal Jaar – Zuiden. Dit programma biedt jongeren de kans om vrijwilligerservaring op te doen in een ontwikkelingsland bij partnerorganisaties van ICCO en Kerk in Actie. Na de groepstraining en individuele voorbereidingsgesprekken vertrekken de jongeren voor een periode van vier tot twaalf

maanden naar het buitenland. Bij een ontwikkelingsproject draaien ze, afhankelijk van ervaring en mogelijkheden, mee in diverse activiteiten waaronder onderwijs, verzorging/verpleging, kantoorwerkzaamheden of het meedenken over nieuw op te zetten activiteiten. Zowel voorafgaand, tijdens als na verblijf in het buitenland delen de jongeren hun ervaring in verschillende voorlichtingsactiviteiten.

GELD MAAKT WEL GELUKKIG!

Voor Jubilee Nederland heeft oikosXplore in 2006 een campagne opgestart met de boodschap dat schuldkwijtschelding werkt. De campagne 'Geld maakt WEL gelukkig!' bevatte een waar-nemersreis, een festivaltour, een e-game en workshops. In juli vertrokken acht studenten en twee begeleiders naar Ghana om daar te onderzoeken of het geld dat is vrijgekomen door schuldkwijtschelding ook echt gebruikt is ten behoeve van de bevolking. In het natraject van de reis zochten de deelnemers volop de publiciteit. Met de Geld maakt WEL gelukkig-zomertour bereikte oikosXplore op acht festivals circa 16.000 jongeren. De workshop Kimbanda Reloaded werd door ruim 250 studenten gespeeld.

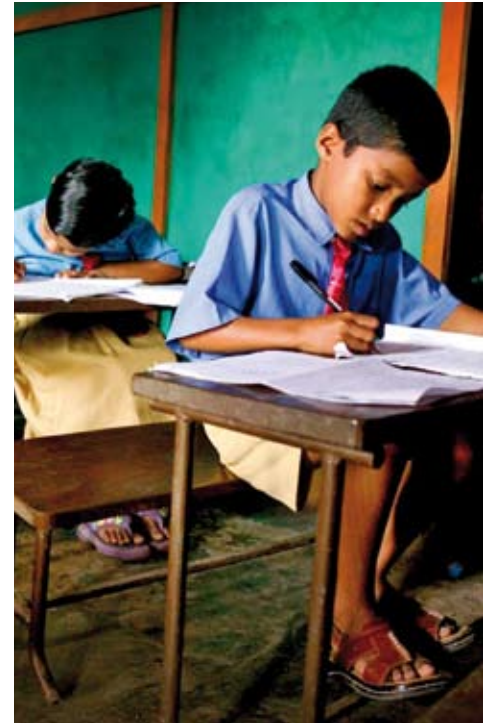
DUURZAAMHEID EN GERECHTIGHEID

De musical 'Hemel en aarde bewegen' is ontwikkeld binnen het project Duurzaamheid en Gerechtigheid en is speciaal gericht op VMBO-leerlingen. De musical gaat over de verhouding tussen hoe wij hier in Nederland leven en het leven van mensen in ontwikkelingslanden. Zo brengen jongeren duurzaamheids- en rechtvaardigheidsvragen voor het voetlicht. Ze worden door deze kerstmusical gestimuleerd en geïnspireerd om zelf bij te dragen aan een duurzame wereld. Thema's als eerlijke handel en energiebesparing komen niet alleen in de liedteksten naar voren, maar ook in de lessuggesties bij de musical. Het materiaal van de musical (DVD, liedteksten en lesmateriaal) is door 48 scholen aangekocht.

TRAININGEN FONTYS HOGESCHOOL

OikosXplore heeft voor de Fontys Hogeschool in Eindhoven twee meerdaagse trainingen verzorgd voor studenten Verpleegkunde. De studenten werden tijdens de training voorbereid op een stage ver over de landsgrenzen. De training was toegespitst op de gezondheidszorg. Zo leerden de studenten aan de hand van cases over hoe ze om kunnen gaan met hiërarchische verhoudingen in diverse culturen. Maar er werd ook gediscussieerd over ondermeer de eigen rol in verbetering van de lokale gezondheidszorg. Ook kregen de studenten een groot aantal praktische tips en de do's en don't's op het gebied van interculturele communicatie. Na afloop gaven de studenten aan dat ze zich beter toegerust voelden voor de stage.

WHO ARE I?

Het uitwisselingsproject 'Who are I' is opgezet door PAX Christi/IKV in samenwerking met jongeren uit Libanon, Jordanië, Nederland en Duitsland. Per land doen zes jongeren mee aan de uitwisseling. De twaalf jongeren uit het Midden-Oosten bezoeken eerst Nederland, daarna bezoeken de Europese jongeren Libanon en Jordanië. Het project wil bijdragen aan de dialoog tussen jongeren van verschillende culturen en religies. Zo hopen PAX Christi/IKV en oikosXplore de wederzijdse verdraagzaamheid en daarmee vrede en verzoening te bevorderen.

WINDESHEIM WORLDWIDE

Samen met Edukans en Hogeschool Windesheim heeft oikosXplore in 2006 het project Windesheim Worldwide voorbereid. Het doel van dit project is om de studenten van de lerarenopleidingen en van de PABO van Hogeschool Windesheim in aanraking te brengen met het thema internationalisering. Tijdens een speciale projectweek volgen de studenten workshops over diverse aspecten van internationalisering van experts uit binnen- en buitenland. Ook brengen ze het geleerde in praktijk tijdens hun stage. Door Windesheim Worldwide krijgen een groot aantal toekomstige onderwijzers de handvatten om goed om te kunnen gaan met culturele verschillen en om open te staan voor internationalisering.

Check it out!

→TITEL PROJECT Check it Out!→DOELSTELLING→LOOPTIJD 2006→PARTNERS COS Nederland, Ecofys, SME Milieu-adviseurs→SUBSIDIEGEVERS Kerk en Wereld, NCDO, VSB fonds→WEBSITE www.cio-scholen.nl

Over enkele jaren wappert bij tientallen scholen in Nederland een groene vlag. Dat betekent dat leerlingen, docenten en directie op deze scholen zich actief inzetten om een duurzaam energiebeleid te voeren. Dankzij het lesprogramma van Check it Out! kunnen scholen energie besparen en ontdekken leerlingen wat ze zelf kunnen doen voor een duurzame wereld. Oikos maakt deel uit van het consortium Check it Out! en is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van nieuw lesmateriaal zoals *Fair Play*.

Scholen kunnen zich inschrijven bij het consortium Check it Out! voor een quickscan van hun school. Uit deze quickscan kan blijken hoeveel de school op gas- en energieverbruik kan bezuinigen als zij meedoet aan Check it Out! De school kan zich vervolgens voor vijf jaar aan het lesprogramma verbinden. Check it Out! motiveert leerlingen om zelfstandig te werken aan energiebesparing en duurzaamheid. De leerlingen doen dit door hun eigen levensstijl onder de loep te nemen, maar ook door onderzoekjes te doen naar het energieverbruik van hun school. Met behulp van de resultaten stellen ze daarna een actieplan op. En natuurlijk worden deze maatregelen in het lesmateriaal ook in het licht geplaatst van de mondiale context.

Zowel basisscholen als middelbare scholen doen mee aan Check it out! In 2006 heeft Oikos lesmateriaal ontwikkeld voor de VMBO-onderbouw. *Fair Play* is opgebouwd rond de Keniase voetballer Jonathan en zijn vriendin Kim. In hun voetspoor komen de leerlingen erachter dat klimaatveranderingen verantwoordelijk zijn voor de voortdurende droogte in de regio waar Jonathan vandaan komt. Stap voor stap komt hij, en de leerlingen met hem, erachter wat de oorzaken zijn van de opwarming van de aarde en hoe hij daar iets aan kan doen.

Het bijzondere van *Fair Play* is de methodiek van verhalend ontwerpen. Bij deze activerende methode kruipen de leerlingen in de huid van de hoofdpersoon en leven zich in in zijn gedachten. Omdat ze dezelfde ontwikkeling doormaken als de hoofdpersoon, begrijpen ze beter wat er allemaal speelt. Het zorgt voor een grote betrokkenheid van de leerlingen bij de lessen over klimaatverandering wereldwijd. *Fair Play* wordt op dit moment in een pilot-versie getest op meerdere scholen. ∞

Oikos in de Media

Berichtgeving over Oikos-activiteiten in onder andere Spits!, Trouw, NRC Handelsblad, Algemeen Dagblad HC, Friesch Dagblad, Provinciale Zeeuwse Courant, Dagblad van het Noorden, Leeuwarder Courant, Utrechts Nieuwsblad, VolZin, rkkerk.nl, Op Weg, Kerkinformatie, Woord & Dienst, DenkWijzer, Wereld en Zending, Ondersteboven, Praktische Theologie, Het Goede leven, CV Koers, De Linker Wang, Generation Now, Internationale Samenwerking, Christenen in Contact, Globalinfo, Onderweg, De Schakel, Kerk in Den Haag, Het Contact, CHN, Meppeler Courant, Amsterdam Weekblad De Echo, Folia, Tijdschrift Cult. Antr. UvA, Weekblad van Deurne, U-blad, BIS, Huntenpop festivalkrant, In Gesprek, Centraal Weekblad, ZemZem, Oecumenisch Bulletin, Vice Versa, Intermediair, De Humanist, Beweging, Katholiek Nieuwsblad en Onze Wereld.

Berichtgeving over Oikos-activiteiten en interviews voor diverse radio- en televisie-programma's van onder andere EO, Omroep Drenthe, Omroep Brabant, Lokaal Mondiaal, Radio Oecumene Utrecht, Siris Radio en Siris TV.

Medewerkers en Bestuur

Medewerkers op 31 december 2006

Dr. H.T. Wolters

Directeur

C. Brussel

Beheer en financiën

R.A. van der Weijden

Communicatie & PR

M.E. Beckers–Kruijer

Secretariaat

A. van Ede

Secretariaat

A. Hartman–Deuling

Secretariaat

J. Koehler

Secretariaat

I. van Ofwegen–Schimmel

Secretariaat (vrijwilliger)

Ir. D.L. Renkema

Onderzoek (coördinator)

Drs. W. Boender

Onderzoek

Mr. M.M. Broersen

Onderzoek

Drs. E. Dwarswaard

Onderzoek

Drs. C.T. Hogenhuis

Onderzoek

Drs. M.E. Witte–Rang

Onderzoek

Ir. J. van der Sar

Mondiale educatie (coördinator)

Drs. C.M. Doelman–de Graaf

Mondiale educatie

Drs. J.C.M. Grootsholten

Mondiale educatie

Drs. I.L. Karssiens–Tom

Mondiale educatie

Drs. N. Nix

Mondiale educatie

Drs. R.E. Lombo–Visser

Mondiale Educatie

Ir. I. Uitslag

Mondiale educatie en PR

Facilitators oikosXplore in 2006

Cécile Riezebosch

Jasper de Lange

Nina de Roo

Suhail Tafur

Wouter ten Have

Amber Verstraten

Ariane Nooteboom

Carlijn Savelkouds

Eline van Westering

Hanneke Muilwijk

Jochem van der Schee

Bestuur op 31 december 2006

Namens het rooms-katholiek kerkgenootschap

Dr. P. Terhal, voorzitter

Drs. H.J.M. van de Bunt–Koster

Zr. M.A. Kras

Namens de Protestantse kerk in Nederland

Drs. B.C. Lap, secretaris

J. Molenaar

Namens de Remonstrantse Broederschap, de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, het Religieus Genootschap der Vrienden, de Oud-Katholieke Kerk in Nederland en de Evangelische Broedergemeente

Drs. M.A. Bosman–Huizinga

Drs. L.J. Wagenaar

Dr. C.L. Maas

Vanuit de Raad van Kerken in Nederland

Drs. H.J. Bakker

Voorgedragen door de werknemers

Mr. G.H.O. van Maanen

Op vrije zetels

Prof. dr. G.A. de Bruijne

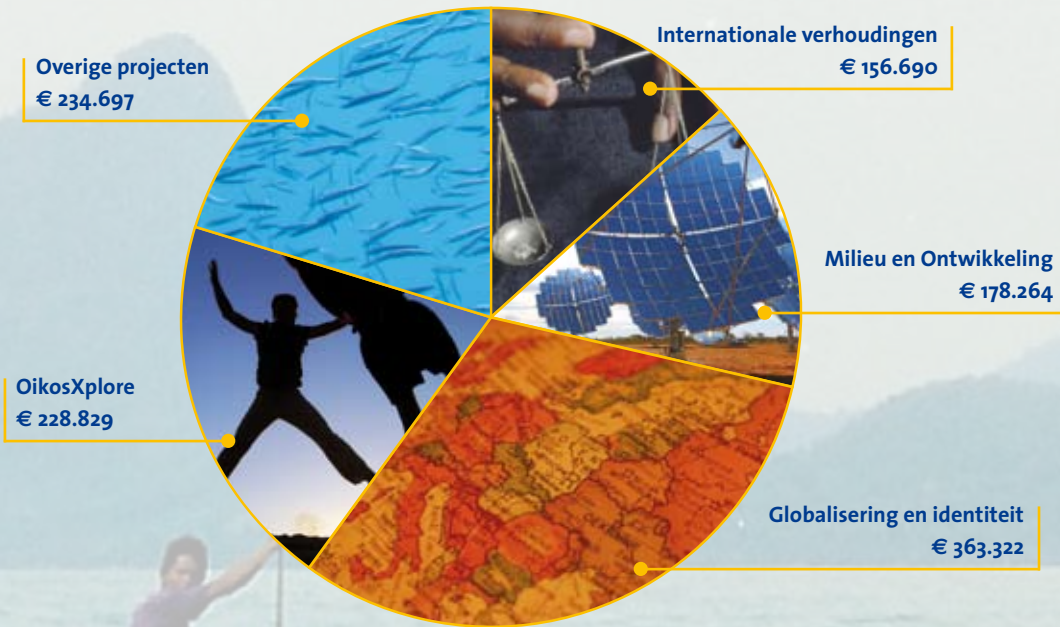
Drs. W.A. Zuidhof

Drs. D. Dijk, penningmeester

Oikos heeft in 2006 met waardering voor hun inzet voor de organisatie afscheid genomen van de bestuursleden A. Daran Scharten, Ir C.P.M. Egelie, M.Th.L.H. van Heteren-Hogehuis, Ir. K.J.G. van de Putte en Drs. P. van der Vlies.

Financieel overzicht

Lasten € 1.161.802

Baten € 1.195.425

Oikos ontving in 2006 subsidies van:

- > Kerken die in Oikos participeren:
 - Protestantse Kerk in Nederland
 - Rooms-Katholiek Kerkgenootschap
 - Remonstrantse Broederschap
 - Algemene Doopsgezinde Sociëteit
 - Religieus Genootschap der Vrienden
 - Oud-Katholieke Kerk
 - Evangelische Broedergemeente
- > NCDO
- > Commissie Projecten in Nederland (PIN)
- > Cordaid
- > Haëlla Stichting
- > Hivos
- > ICCO
- > Justitia et Pax
- > Kerk en Wereld
- > Kerk in Actie
- > Oxfam Novib
- > Oikosnet
- > Pax Christi
- > Plan Nederland
- > Protestantse Gemeente Utrecht
- > Raad van Kerken
- > SKIN
- > Stichting Woudschoten
- > Stichting Vrienden van Oikos
- > Vesper Society Group
- > United Methodist Church
- > Stiftung Brot für Alle
- > Oekumenischer Verein Akademien
- > Globalethics.net
- > Woman Global Network
- > Council for World Mission
- > CEC
- > CMC
- > VSB Fonds
- > Stichting Kleurrijk Centrum Rotterdam
- > Fontys
- > Avans
- > DHO UvA
- > FairGroundSessions
- > Share People
- > Share People / Stichting Eye
- > Stichting Rotterdam
- > SkaN-fonds
- > Rostra
- > SKIN

Stichting Oikos is een oecumenische organisatie die zich sterk maakt voor armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling. Oikos spoort politici én burgers in Nederland aan om actie te ondernemen tegen armoede en onrecht in de wereld. Oikos doet dit door campagnes, lobby, workshops en diverse activiteiten uit te voeren rond verschillende thema's. Oikos doet ook onderzoek naar de oorzaken van armoede en hoe dit het beste kan worden bestreden.

De oorzaak van armoede in ontwikkelingslanden ligt voor een groot gedeelte in de rijke 'ontwikkelde' landen. Oneerlijke handelsverhoudingen en enorme leningen remmen de ontwikkeling van veel arme landen. Er moet een einde komen aan deze oneerlijke verhoudingen. Daarom voert Oikos campagne op verschillende terreinen om de Nederlandse overheid en bevolking te overtuigen van het belang van verregaande maatregelen om de wereldwijd toenemende armoede tegen te gaan.

Colofon

Samenstelling en redactie

Rogier van der Weijden
Hielke Wolters

Teksten

Rogier van der Weijden

Foto's

Giacomo Pirozzi (cover), Per-Anders Petterson (p.1), Philippe Tarbouriech (p.2, 30), Matt Koltermann (p.3), Claude Renault (p.4), Sophie Elbaz (p.5), Jubilee Nederland (p.6 en 7), Ron Giling (p.8), Kresta King Cutcher (p.9), Aleksander Wasyluk (p.9), Miranda Broersen (p.10), Manuel (p.10), Hielke Wolters (p.11), Ingeberte Uitslag (p.12, 18), Curtis Morton (p.13), K. Santos (p.14), M. Patterson (p.15), Bryn Jones (p.15), Stirling Energy Systems Inc. (p.16), Rogier van der Weijden (p.17, 24), DPC (p.18), Marc French (p.19), Devesh Uba (p.19), Geordie Mott (p.20), Liberat Nsavyimana (p.20), Irene Karssiens-Tom (p.21), Paul Jeffrey (p.21), Oikos (p.22), Lodewijk Borsboom (p.23), Jan Oberst (p.25), Lars Kristian Schjonhaug (p.26), Trey Ratcliff (p.28), James Dawson (p.29), Mustafa Maluka (p.29), Roos Lombo-Visser (p.29), Julien Harnais (p.30), Charles Roffey (p.30), Ahmed Zahid (p.31), Farl (p.34, 35)

Ontwerp en vormgeving

In Ontwerp, Assen

Druk

Drukkerij de Pelmolens, Utrecht

www.stichtingoikos.nl

STICHTING OIKOS

Postbus 19170
3501 DD Utrecht
T (030) 236 15 00
F (030) 236 49 03
www.stichtingoikos.nl